

Workshops TODDLER Conference

TIMESLOT 2 : 15u00-16u00

8/10/2013

Artevelde University College Ghent

ENGLISH

Additional language acquisition in the Early Years: Integrating English into daily life

Carme Flores, lecturer, Blanquerna, University Ramon Llull, Barcelona, Spain
Cristina Corcoll, PhD, Blanquerna, University Ramon Llull, Barcelona, Spain

EARLY YEARS PRACTITIONERS – TEACHER TRAINERS – RESEARCHERS - POLICY MAKERS

Even though it is not required in the Catalan Curriculum, English is introduced as an additional language in many ECE settings. Starting early alone, however, does not guarantee satisfying results in the long run. This is why it is necessary to develop new proposals that are fully appropriate for children this age and that may promote natural language acquisition. And the answer may already be in the system: using the educational time and space possibilities that shape daily life in ECE settings to promote additional language learning; that is, integrating content and language from an early start. The reasoning behind this idea is that it is precisely at this stage where our proposal becomes more natural and productive: with very young learners, teaching must necessarily be global, content-linked and practical in order to be successful. It is here, then, where the L3 can be *acquired*, rather than learned; *lived*, rather than practiced.

Talking about the reflective practitioner: how can reflective sessions develop the skill of reflective thinking?

André Botteleth Danielsen, lecturer, University College Syddanmark, Haderslev, Denmark
Ove Steiner Rasmussen, University College Syddanmark, Haderslev, Denmark

EARLY YEARS PRACTITIONERS – TEACHER TRAINERS – RESEARCHERS - POLICY MAKERS

This workshop will deal with:

1. The initial and more academic considerations in sketching out the meaning of reflective sessions. What is in fact a reflective session?
2. The actual execution of reflective sessions done by TODDLER-team. What were our most important experiences and what can we learn from them?
3. The difficulties coming to terms with the fact, that reflective praxis is a very open-ended and even bewildering entity, a way of dealing with knowledge that *can* stir up opinions. What is the - reflective - relation between theory/knowledge and praxis. Why do we have to reflect?

Parental involvement as a tool to enhance quality in provisions for young children

Maria João Cardona (Coord.) ESE de Santarém/CIEC, Univ. Minho, Portugal

Isabel Piscalho, ESE de Santarém, Santarém, Portugal

Marta Uva, ESE de Santarém, Santarém, Portugal

Helena Luís, ESE de Santarém, Santarém, Portugal

Teresa-Cláudia Tavares, ESE de Santarém, Santarém, Portugal

Monika Röthle, University of Stavanger, Norway

Elisabeth Ianke Mørkeseth, University of Stavanger, Norway

EARLY YEARS PRACTITIONERS – TEACHER TRAINERS – RESEARCHERS - POLICY MAKERS

Since 2010, a team of ESE Santarém becomes a partner on TODDLER project. After a prior characterization and reflection on the concept of parental involvement in Portugal and with the collaboration of partners from other countries involved in the project, we created a pedagogical tool – a “Teachers Guidelines Book” - to supports and enable the reflective work of students and professional kindergarten teachers in the development of *good educational practices* and to foster parental involvement in the ECEC (Early Childhood Educational Centers).

In this workshop, the following will be presented: the methodology followed; some data collected; the “Teachers Guidelines Book” and a DVD produced by the Norwegian team. The DVD shows examples of interaction between parents and staff in a Norwegian ECEC. It shows how the staff involves the parents, and how they supports and guides the parents. It also contains interviews with parents and the ECE-teacher about the interaction between them.

The impact of an experiential approach on the levels of well-being and involvement. An intervention study in Milton Keynes early years settings.

Bart Declercq, researcher, Centre for Experiential Education [C-ExE], Leuven University, Belgium

POLICY MAKERS – RESEARCHERS – TEACHER TRAINERS – EARLY YEARS PRACTITIONERS

The workshop will introduce research that was part of a collaborative innovative project by the Local Authority of Milton Keynes (UK) and the Centre for Experiential Education (Belgium) in order to implement the process-oriented approach in early years settings as a strategy to close the poverty gap. The overall aim of the research is to gain insight in the impact of the ExE intervention and to strengthen the evidence-base for a process-oriented approach.

In this workshop, however, the audience will gain more insight in (1) the use of the instrument for coaching (by advisers), (2) the use of the instrument for scientific purposes, (3) the use of the instrument for quality monitoring by the local policy and (4) the impact of the ExE-interventions on different layers (child – setting – local authority).

Starting strong for all children in early child education centers

Jeanine De Buysscher, Director ECEC, Ghent
Chris De Kimpe, Adjunct Director ECEC, Ghent

EARLY YEARS PRACTITIONERS – POLICY MAKERS – TEACHER TRAINERS

During this workshop two major topics will be addressed. First the procedures will be explained that are used to give all families a fair chance to access day care settings. The concrete system of registration with reserved places for families from the direct surroundings of the setting and for families with disadvantaged backgrounds will be presented.

Second, ideas will be shared on how early years professionals can work in respect of diversity. Participants will learn why and how education and care centers can create a rich and qualitative environment for all children and their parents.

Approach to Child Care Services for Families in Poverty

Hilde Schockaert, director of Kinderdagverblijf 'Mezennestje', coordinator of 'Het Opstapje'

EARLY YEARS PRACTITIONERS – POLICY MAKERS – TEACHER TRAINERS

Daycare centre 'Mezennestje' had an experiment during 2012 as part of different projects against child poverty. These activities were organized by 'Het Opstapje', a group of child care services that worked together with OCMW, Kind en Gezin and Vierdewereldgroep 'Mensen voor Mensen', to discover and approach the thresholds for families in poverty. The director of Kinderdagverblijf 'Mezennestje' worked in collaboration with an expert in poverty and social exclusion. In this workshop you will discover their strategies as well as the results of their work. In addition to this, you will also learn more about the social function of child care services in Flanders.

Toddlers in Flanders: access to school at an early age

Miek D'argent, lecturer Artevelde University College Ghent, Belgium

EARLY YEARS PRACTITIONERS – POLICY MAKERS – TEACHER TRAINERS– RESEARCHERS

In Flemish education toddlers enter school at the age of 2 years and 6 months. This early start of their school career deserves special attention and a special context. Throughout this workshop this Flemish reality will be documented. What are the different starting situations of toddlers? Which steps are undertaken to guarantee a fluent start in school? What kind of environment and activities meet the specific developmental needs of the toddler-age?

All about language

Ann Steverlynck, team 'In Dialoog Over Taal', Artevelde University College, Ghent
Ine Hostyn, team 'In Dialoog Over Taal', Artevelde University College, Ghent

EARLY YEARS PRACTITIONERS – TEACHER TRAINERS – RESEARCHERS

How to stimulate early language during daily activities and routines? How to create a dialogue between young children and their EYP's that support language development? 'Allemaal Taal' was developed for early years practitioners working in day-care settings and is process-oriented. A coach will reflect together with the EYPs on how they can enrich their interactions to stimulate early language development. To construct the dialogue between EYP and the coach, 'Allemaal Taal' offers different pathways, but three underlying principles are shared: creating a safe environment, dialogue on video observations and reflection. During this workshop the possibilities of this method will be illustrated.

DUTCH

Het jaar rond met peuters en muziek

Marijke Van Hoorebeke, docent, Arteveldehogeschool

KINDBEGELEIDERS – PEUTERLEID(ST)ERS - OPLEIDERS/ONDERZOEKERS

Tijdens deze workshop duiken we in liedjes en spreekteksten voor peuters die met de seizoenen meedraaien. We zingen en spelen met zon en zee, dwarrelende herfstblaadjes, regen, paraplu's, sneeuwvlokjes of kleine eendjes. Wist je dat je met sommige muziekinstrumenten en eenvoudige materialen ook natuurgeluiden kan nabootsen? We gaan dit onderzoeken en natuurlijk zet de muziekkriebel ons ook aan tot veel bewegen. Je kan deze liedjes, versjes en spelletjes jaarlijks met veel plezier opnieuw gebruiken in je kinderopvang of kleuterklas.

Reflecterend leren door professionals in voorzieningen voor jonge kinderen ondersteunen: werken met waarderende praktijkanalyse (Wanda)

Vicky Cauwels, projectmedewerker Wanda , Arteveldehogeschool, Gent
Annelies Velghe, docent, Arteveldehogeschool

KINDBEGELEIDERS – PEUTERLEID(ST)ERS - OPLEIDERS/ONDERZOEKERS - BELEIDSMEDEWERKERS

Arteveldehogeschool is projectleider in het ESF-project WANDA, in samenwerking met VBJK. Binnen het project werd een methode ontwikkeld om reflecterend leren voor professionals in voorzieningen voor jonge kinderen te ondersteunen. Deze methode gaat uit van waarderende, kritische analyse van praktijksituaties en dit vanuit verscheidene perspectieven. Doel is om

vanuit deze praktijkanalyse nieuwe inzichten te laten groeien die veranderingen in de praktijk teweeg brengen die daardoor een verhoogde pedagogische kwaliteit kunnen realiseren.

Pedagogisch documenteren: een verhaal over kijken, luisteren, inspelen en documenteren.

Caroline Boudry, medewerker VBJK, Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge
Kinderen

Annelies Roelandt, educatief medewerker, VCOK, Vormingscentrum Opvoeding en
Kinderopvang

KINDBEGELEIDERS – PEUTERLEID(ST)ERS - OPLEIDERS/ONDERZOEKERS - BELEIDSMEDEWERKERS

Wie werkt met kinderen valt van de ene verwondering in de andere. Denk aan de baby die gefascineerd met zijn vingertjes in het zand wriemelt, of een peuter die helemaal opgaat in opborrelende zeepbellen. Denk aan de mooie verhalen van kleuters over hun krabbels. Pedagogisch documenteren is een manier om al deze waardevolle informatie te verzamelen en zichtbaar te maken voor kinderen, ouders en collega's. Pedagogische documentatie kan je inzetten in de dagelijkse communicatie. Je schrijft samen met collega's, ouders en kinderen het verhaal van kinderen. Het ondersteunt de dialoog met ouders en reflectie in team. Het helpt je bij het inspelen op de fascinaties van kinderen, om een praktijk op te bouwen waarbij kinderen en hun interesses en ervaringen het uitgangspunt zijn. Het is praktijk en visie bespreekbaar maken en zo komen tot veranderings- en verbeteringsprocessen. Via concrete voorbeelden maak je in deze workshop kennis met de verschillende aspecten van pedagogisch documenteren.

'Leraar bij de kleinste schatjes... niet voor watjes!'

Piet Mariën, pedagogisch adviseur OVSG

Ann Vandermotte, pedagogisch medewerker, OVSG

Linda Van Keilegom, ondersteuner keuterparticipatie, OVSG

KINDBEGELEIDERS – PEUTERLEID(ST)ERS - OPLEIDERS/ONDERZOEKERS

Sommigen kiezen er van ganser harte voor, anderen 'rollen erin': de speelklas, knuffelklas, instappertjes,... Hoe je ze ook noemt, die jongste kleuters vragen toch een specifieke aanpak. Wat maakt deze klas nu anders dan de andere? Welke vaardigheden vraagt dit van de leraar? Wat kan je van die peutertjes verwachten als het gaat over taalvaardigheid? Kan je ongestoord in een klein groepje werken met een klas vol 2,5-jarigen? Hoe zit dat eigenlijk met die zindelijkheid? En is de leraar wel goed bezig, als hij geplande activiteiten moet laten vallen omdat er zoveel 'broekjes' te doen zijn?

We staan stil bij de eigenheid van de peuter en wat dit betekent voor de klas, het aanbod, de ondersteuning. We bieden naast achtergrondinformatie ook heel wat praktische tips aan en zorgen hopelijk voor een bemoedigend schouderklopje voor alle peuterleraren.

Jonge kinderen, grote onderzoekers ... en de begeleider?

Hilde Van Houte, docent en onderzoeker ODC Quest, Arteveldehogeschool, Gent
Kirsten Devlieger, docent en onderzoeker ODC Quest, Arteveldehogeschool, Gent
Jozefien Schaffler, docent en onderzoeker ODC Quest, Arteveldehogeschool, Gent

KINDBEGELEIDERS – PEUTERLEID(ST)ERS - OPLEIDERS/ONDERZOEKERS

Jonge kinderen zijn van nature nieuwsgierig en onderzoekend ingesteld. Maar hoe kan je deze onderzoekende houding als begeleider stimuleren?

In deze workshop zoomen we op een interactieve manier in op onderwijs dat de onderzoekende houding stimuleert. Aan de hand van praktijkvoorbeelden en fotomateriaal reiken we manieren aan hoe je dit als begeleider van jonge kinderen in je klas of in de kinderopvang kunt realiseren en belichten we eveneens de cruciale rol van de begeleider. De workshop is een resultaat van een onderzoeksproject over het stimuleren van een onderzoekende houding, dat ook leidde tot het boek *Jonge kinderen, grote onderzoekers, en de leraar?* (Van Houte, H., Devlieger, K. & Schaffler, J. 2012. Uitgeverij Abimo)

‘We spelen met toffe stoffen’: een uitdaging voor peuters! Stof tot nadenken...

Vakgroep Beeldende Vorming, Arteveldehogeschool, Gent

OPGELET! Deze workshop beslaat de twee rondes: van 13u30-14u30 en 15u00 -16u00
KINDBEGELEIDERS – PEUTERLEID(ST)ERS

Peuters kunnen al heel wat. Hun wereld wordt ruimer. Ze willen meer en meer ‘leren’, iets ‘zelfstandig’ ondernemen, ze onderzoeken en experimenteren met soorten materialen, ze fantaseren,...

Tijdens deze kijk- en doe peutershop maak je op een actieve, muzische en creatieve manier kennis met soorten stoffen in een kunstige omgeving. Ervaringsgerichte spelmogelijkheden gekoppeld aan beeldende vorming met aandacht voor visuele en tactiele beleving. We beleven stofjes in heel wat hoedanigheden. Inspiratie opdoen om in de eigen praktijk nog rijkere ontwikkelingskansen te kunnen bieden.

Een aantal textiele technieken doorlopen, mogelijkheden van kunstige textiele creaties ontdekken.

Dat doet nadenken! Een workshop om met je peuters aan de slag te gaan. Een aanpak, benaderingswijze om de aangeboren mogelijkheden van het jonge kind zo goed mogelijk te begeleiden.